

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER	7
2.3. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10

3. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 12

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	12
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	13
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	13
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	18
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	20

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, günlük hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin şekilde kullanarak sağlıklı bir hayata yönelen bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüğe bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiyi vurgulamaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojiye yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına terstir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözetilen bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek yönlü işleyen, bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Müzik, duygu ve düşüncelerimizi sesler yoluyla anlattığımız en önemli sanat dallarından biridir. İnsanın duygusunun yanı sıra düşünce ve mantığını da geliştiren bir sanat dalıdır. Kültürler arası etkileşimde önemli bir rol oynayan müzik, bilimin her alanında işlevsel olarak kullanılmaktadır. Müziğin eğitim alanındaki yeri yadsınamayacak bir gerçekliktir. Müzik sanatının içinde barındırdığı çalgı eğitimi süreci, birçok tekniğin ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektirir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri ve ilgili niteliklere sahip olabilmeleri ancak etkili bir biçimde gerçekleştirilecek eğitim uygulamalarından geçer.

Güzel sanatlar liselerinde uygulanan Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı, temel eğitim sürecini tamamlayıp ortaöğretime başlayacak olan, kendini gerektiği şekilde yazılı ve sözlü ifade edebilen, müzik, enstrüman ve ilgili literatür konusunda donanımı olan ya da olmayan, müziğe duyarlı ve istekli bir öğrenci profilini hedef alır.

Geliştirilmiş olan Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı'nda tezene ve elle çalma teknikleri birlikte ele alınarak öğrencilere gelişimleri açısından geniş bir yelpaze sunulmuştur. Bağlama çalgısını bütün yönleriyle tanıyıp, geliştirip her tür eser icrası yapabilecek donanıma sahip, kendi kültürünü içselleştirerek diğer kültürlerle sentezleyebilen, millî kültürden beslenerek ürettiği eserleri uluslararası platformlarda başarıyla sergileyebilen bireyler yetiştirmeyi hedefleyen bir Çalgı Eğitimi Bağlama Öğretim Programı geliştirilmeye çalışılmıştır.

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Türk müziğini ile Batı müziğini klasik ve folklorik yönleriyle karşılaştırmaları
- Bağlama ile ilgili Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturmaları
- Türk müziğinin dünya müziği içindeki yerini analiz etmeleri
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratıcılık becerisi geliştirmeleri ve bu şekilde kendilerini ifade etmeleri
- Müziğin bütün dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmaları
- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı edinmeleri
- Bireysel çalışmalarda ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmeleri
- Ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde temsil etmeleri, sahne ve performans becerileri kazanmaları
- Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmeleri
- Atatürk'ün çağdaş Türk müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini yorumlamaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak müzik kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Tezene ve klavye elleriyle koordinasyon sağlama
- Deşifre yapma
- Yorumlama (icra)

- Performans
- Çalma-söyleme
- Bireysel çalışma ve grup çalışması yapma
- Müziksel işitme, okuma ve yazma
- Yöre, tavır ve akort sistemlerini adlandırma
- Melodik yapıyı adlandırma

2.3. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı'nda, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen kazanımları uygularken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazır bulunuşluk düzeylerini ve dolayısıyla ön bilgilerini dikkate almalıdır.
- Öğretim programında eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, birlikte çalma ve çalışma, araştırma ve sorgulama, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, öz güven kazanma becerisi gibi ortak becerilerin yanı sıra bağlama öğretimine yönelik sağ ve sol el koordinasyon becerisi, deşifre becerisi, yorumlama becerisi, sahne ve performans becerileri yer almaktadır. Öğretmen dersi planlarken hazırladığı konuların tümünde yukarıda belirtilen becerilerin bir veya uygun olan birkaç tanesinin kullanılabileceği ortamlar oluşturmaktadır. Öğretmen sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler ile geliştirilmesi beklenen becerileri pekiştirmek için ödev veya proje verebilir.
- Öğrencilere verilen ödev kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği okuma ve anlama adına yapılan etkinliklerdir. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilir, kendilerine ait bir yorumlama stili geliştirebilirler. Aynı zamanda çaldıkları eserlerin yörelere göre düzen ve tavır özelliklerine uygun çalma tekniklerini kavrayarak yaratıcı yönlerini ortaya çıkarabilirler. Araştırma çalışmaları ise öğrencilerin eserler hakkında somut bilgilere ulaşarak besteci-kaynak kişi, eser, yöresel teknik ve tavır özelliklerini tanımaları açısından önem kazanmaktadır. Araştırma ve dinleme çalışmaları öğrencilerin yeni bakış açıları kazanmalarını sağlayarak genel kültürlerinin de gelişmesini mümkün kılar.
- Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler ve beceriler, ilgili yerlerde etkinliklerle bağlantı kurularak verilmelidir.
- Öğretmen, okulun bulunduğu çevre ve imkânları dikkate alarak programda örnek olarak verilen etkinlikleri aynen uygulayabilir ya da kendisi yeni etkinlikler geliştirebilir. Yeni etkinlikler geliştirilirken kazanımlar ve farklı öğrenme stil ve zekâ türlerine sahip öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak aktif öğrenmeye dayalı etkinlikler hazırlanmalıdır. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin anlamlandırılmalarına ve kavramalarına yardımcı olabilecek bir rol benimsemelidir.
- Öğretmen, etkinlik (konser, festival, yarışma vb.) gezilerine önem vermelidir. Bu gezilerin her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı ve sonuç raporları ile ilgili gezinin değerlendirilmesi istenmelidir. Bu tür geziler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevkini ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır.

- Öğretmen, kazanımların yapısına uygun olan ölçme, değerlendirme, yöntem ve araçlar seçmelidir. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle alternatif değerlendirme yöntemleri birlikte kullanılmalıdır. Süreç değerlendirmede gözlem, performans, proje ve portfolyolar kullanılırken bunların yanında gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları (rubric), değerlendirme formları, öz ve akran değerlendirme formu gibi araçlarla da değerlendirme yapılmalıdır.
- Öğrenciler bireysel ya da toplu konserler verme, yarışmalara katılma, beste ve şarkı sözü yazma gibi etkinlikler yapmalıdır. Bu etkinlikler öğrencilerin motivasyonu açısından farklı platformlarda sergilenmelidir.
- Ölçme ve değerlendirme amacıyla geliştirilen örnek formlar yeri geldikçe öğretmen ve öğrenciler tarafından uygulanmalıdır. Formlar olduğu hâliyle kullanılabileceği gibi öğretmen tarafından yeni formlar da geliştirilebilir.
- Öğretmen, öğrenci düzeyini ve çevresel etkenleri dikkate alarak öğrenme ve öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımlarını tüm kazanımların işlenmesi şartıyla birlikte ele alabilir. Bu kazanımlarda daha kalıcı öğrenmeler sağlamak amacıyla ders içinde önceki ünite kazanımlarıyla ilişkilendirme yöntemine başvurabilir.
- Öğrenme öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevresel etkenlere göre öğrencilerin aktif olduğu öğrenme öğretme yöntem ve teknikleri kullanılır.
- Öğretmen, öğrenme öğretme etkinliklerinde kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel, basılı ve dijital materyallerden yararlanır.
- Etkinlikleri planlarken bir sonraki haftanın etkinlikleri dikkate alınarak planlama yapılması öğretmenin ve öğrencilerin hazırlığı açısından önemlidir.
- Programın uygulanması aşamasında öğretmen, öğrencinin öğrenmekte olduğu etüt ve eserler kadar karakterine ve psikolojisine de eğilmek zorundadır. Her şeyden önce öğrenciye “Bunu ben de yapabilirim, ben de başarabilirim.” gibi cümlelerle öz güven duygusu aşılmalıdır. Öğrencilerin çalışmalarını öz düzenleme becerisi ile kendi kendilerine yönetmeleri sağlanmalıdır.
- Öğrenciye yaptığı iş kolay gelmelidir. Çalışılan eser ne olursa olsun öğrencinin yeterliliğine ve bireysel farklılıklarına göre seçilmelidir.
- Rekabet duygusundan ziyade öğrencilere grup olarak çalışma, gelişme, deneyim kazanma ve amaca yaklaşma duygusu kazandırılmalıdır.
- Öğrencilerin sistemli ve disiplinli olarak çalışmaları önerilmelidir. Bağlama çalışma saati belirlenmeli ve her koşulda bu saate uyulmalıdır.
- Öğretmenin alan yeterliliğini ve sanatçılığını ortaya koyması gereklidir. Öğretmen, çalışmalarında her zaman kontrollü ve disiplinli olmalıdır.
- Programın uygulanması aşamasında örnek etkinlikler, kazanımlar ve açıklamalara göre konulan etüt ve eserler güzel sanatlar liselerinin yapısı göz önünde bulundurularak seçilmelidir. Bu yapılandırma en alt seviyeye göre düşünülmelidir. Bağlamada uygulanan icra teknikleri ve repertuarın çok geniş olması dolayısıyla kaldırılması gereken eserlerin hepsi programa eklenememiştir. Bu sebeple öğretmenler ünitelerde verilen eser seçeneklerini kullanabilir, bunun yanı sıra verilen örnek eserlerin teknik içeriklerini göz ardı etmeden aynı seviyede farklı etüt ve eserlerden de yararlanabilirler.

2.4. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BAĞLAMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ	7	4	3
BAĞLAMA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR	12	16	11
TEZENE TEKNİĞİNİN UYGULANIŞ BİÇİMİ	6	16	11
BAĞLAMADA ÇALMA-SÖYLEME	3	16	11
BAĞLAMADA TAVIRLAR	5	36	25
ELLE ÇALMA TEKNİĞİ	8	36	25
TEZENE VE ELLE ÇALMA TEKNİKLERİ ESER ÇALIŞMALARI	6	20	14
TOPLAM	47	144	100

10. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BAĞLAMADA POZİSYONLAR	3	20	28
BAĞLAMADA BOZUK DÜZEN	7	16	22
BAĞLAMADA TEKE VE AZERİ TAVRI	8	16	22
BAĞLAMADA ZEYBEK TAVRI	4	20	28
TOPLAM	22	72	100

11. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BAĞLAMADA TAVIRLAR	6	32	22
BAĞLAMADA MİSKET DÜZENİ	7	24	17
BAĞLAMADA MÜSTEZAT DÜZENİ	8	24	17
ELLE ÇALMA TEKNİĞİNİN DEĞİŞİK TAVIRLARDA UYGULANIŞI	2	32	22
ELLE ÇALMA TEKNİĞİNİN DEĞİŞİK DÜZENLERDE UYGULANIŞI	3	32	22
TOPLAM	26	144	100

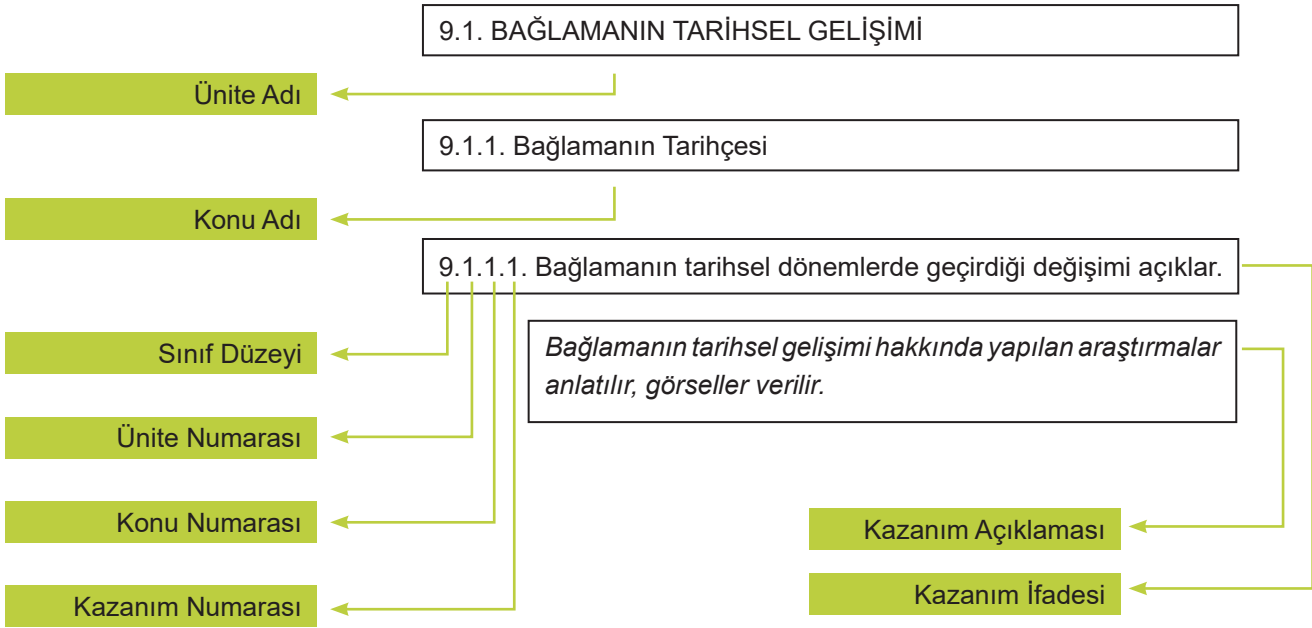
12. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BAĞLAMADA ÇOK SESLİ ESER İCRALARI	6	44	30
BAĞLAMA ÇALMA TEKNİKLERİYLE DEĞİŞİK DÜZEN VE TAVIRLARDA ESER İCRALARI	18	100	70
TOPLAM	24	144	100

3. ÇALGI EĞİTİMİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde yedi, 10. sınıf düzeyinde dört, 11. sınıf düzeyinde beş, 12. sınıf düzeyinde iki ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1: Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. BAĞLAMANNIN TARİHSEL GELİŞİMİ

9.1.1. Bağlamanın Tarihçesi

9.1.1.1. Bağlamanın tarihsel süreç boyunca geçirdiği değişimi açıklar.

Bağlamanın tarihsel gelişimi hakkında yapılan araştırmalar anlatılır, görseller verilir.

9.1.1.2. Türk halk müziğinde bağlamanın yerini açıklar.

Bağlamanın Türk halk müziğinin önemli çalgılarından biri olduğu vurgulanarak kullanım alanları üzerinde durulur.

9.1.2. Bağlamanın Bölümleri

9.1.2.1. Bağlamanın bölümlerini açıklar.

9.1.2.2. Bağlamanın bölümlerinin geleneksel adlandırmalarını açıklar.

Bağlamanın bölümlerinin “döş, kol, kulak” gibi insan vücudundaki organ isimleriyle adlandırılmasının bağlamaya verilen değerden kaynaklandığı vurgulanır.

9.1.3. Bağlamada Akort Sistemi ve Düzenler

9.1.3.1. Bağlamada akort sistemlerini açıklar.

Her çalgının bir akort sisteminin olduğu üzerinde durularak bağlamada yörelere göre değişen akort sistemleri ve isimleri tablo hâlinde verilir.

9.1.3.2. Bağlamada düzenleri açıklar.

Bağlamada kullanılan akort sistemlerinin Türk halk müziğinde “düzen” adıyla kullanıldığı vurgulanır.

9.1.3.3. Bağlama düzeni akordunu bağlama üzerinde uygular.

9.2. BAĞLAMA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR

9.2.1. Doğru Tutuş ve Oturuş Kuralları

9.2.1.1. Bağlama çalarken doğru duruş ve tutuş pozisyonunu açıklar.

9.2.1.2. Bağlamada doğru duruş ve tutuşu uygular.

9.2.1.3. Doğru duruş ve oturuş kuralları ile iyi enstrüman çalma arasında ilişki kurar.

9.2.2. Tezene ve Klavye Ellerin Konumu

9.2.2.1. Tezene ve klavye ellerini doğru konumlandırmanın önemini fark eder.

9.2.2.2. Tezene ve klavye ellerinin konumlandırılmasını bağlama üzerinde uygular.

9.2.3. Bağlama Çalmada Kullanılacak İşaretler

9.2.3.1. Parmak ve tel numaralarını gösterir.

9.2.3.2. Tezene vuruş işaretlerini açıklar.

Üst-alt tezene vuruşu, çekme ve çarpma işaretleri görsel olarak verilir.

9.2.3.3. Çalgı üzerinde tezene vuruş işaretlerini uygular.

9.2.4. Tezene Vuruşlarının Ritim Kalıpları Üzerinde Uygulanışı

9.2.4.1. Ritim kalıpları üzerinde tezene vuruş hareketlerinin yönlerini açıklar.

Ritim kalıplarının görseli defter ya da tahta üzerinde verilerek bu kalıpların uygulanışı gösterilir.

9.2.4.2. Tezene vuruşlarını bağlama üzerinde uygular.

Tezene vuruş yönlerinin ritim kalıplarına göre değişiklik gösterdiği anlatılarak örnek uygulama yapılır.

9.2.5. Tezene Vuruşları İçin Etüt, Egzersiz ve Örnek Eserler

9.2.5.1. Tezene vuruş etüt ve egzersizlerini bağlamada uygular.

9.2.5.2. Etüt ve alıştırılarda öğrendiği tezene tekniğini örnek eserler üzerinde uygular.

9.3. TEZENE TEKNİĞİNİN UYGULANIŞ BIÇIMI

9.3.1. Tek Tel ve Tel Grupları Üzerinde Tezene Tekniği Uygulamaları

9.3.1.1. Tezene tekniğini açıklar.

9.3.1.2. Tek tel ya da tel grupları üzerinde tezene tekniğini uygular.

Tek tel üzerinde tezene tekniği uygulaması ile tel grupları arasındaki tezene tekniği uygulamalarının farklılık gösterebileceği vurgulanır.

9.3.2. Dizi, Etüt ve Alıştırmalar

9.3.2.1. Tezene tekniğini etüt ve alıştırmalar üzerinde uygular.

Öğrenilen tezene vuruş şekillerinin etüt ve alıştırmalar üzerinde gösterilerek uygulanması sağlanır.

9.3.2.2. Tek tel ya da tel grupları üzerinde etüt çalışması ve alıştırmalar yapar.

9.3.3. Örnek Eser Çalışmaları

9.3.3.1. Tezene tekniğini eserler üzerinde uygular.

9.3.3.2. Tezene tekniğinin tel grupları geçişlerinde değişiklik gösterdiğini fark eder.

Eserler üzerinde tezene tekniği uygulanırken farklı tel gruplarının kullanıldığı hatırlatılıp tezene vuruşlarının değişiklik gösterebileceği vurgulanır.

9.4. BAĞLAMADA ÇALMA-SÖYLEME

9.4.1. Bağlamada Çalma-Söyleme Geleneği

9.4.1.1. Çalma-söyleme geleneğini açıklar.

Türk halk müziğinin ana çalgılarından bağlamanın geleneksel yapısı üzerinde durularak çalıp söyleyen âşıklar ve günümüz sanatçılarından örnekler dinletilir.

9.4.1.2. Türk halk müziğinde çalma-söyleme geleneğinin önemini açıklar.

a) Bağlamanın tarihsel gelişiminde çalma-söyleme geleneğinin önemi vurgulanır.

b) Bağlamanın aynı zamanda solo bir çalgı olduğu dile getirilir.

9.4.2. Örnek Eserler Üzerinde Çalma-Söyleme

9.4.2.1. Örnek eserler üzerinde çalma-söyleme uygulamaları yapar.

9.5. BAĞLAMADA TAVIRLAR

9.5.1. Türk Halk Müziğinde Tavir Kavramı

9.5.1.1. Türk halk müziğinde tavir kavramını açıklar.

a) Türk halk müziğinde tezene tekniklerinin yörelere göre değişiklik gösterdiği vurgulanır.

b) Tavir kavramının yöre müziklerini ayırt etmedeki önemi üzerinde durulur.

9.5.2. Âşıklama Tavrı Tezene Uygulanış Biçimi

9.5.2.1. Âşıklama tavrını bağlama üzerinde uygular.

9.5.3. Âşıklama Tavrı ile Etüt, Alıştırma ve Örnek Eser Çalışmaları

9.5.3.1. Âşıklama tavrını etüt, alıştırma ve örnek eserler üzerinde uygular.

9.5.4. Çırpma Tavrı Tezene Uygulanış Biçimi

9.5.4.1. Çırpma tavrını çalgı üzerinde uygular.

9.5.5. Çırpma Tavrı ile Etüt, Alıştırma ve Örnek Eser Çalışmaları

9.5.5.1. Çırpma tavrını etüt, alıştırma ve örnek eserler üzerinde uygular.

9.6. ELLE ÇALMA TEKNİĞİ

9.6.1. Elle Çalma Tekniği

9.6.1.1. Elle çalma tekniğini açıklar.

Elle çalma tekniğinin, bağlamanın tarihsel gelişimindeki ilk tekniklerden olduğu anlatılır, örnek uygulamalar üzerinde nasıl icra edildiği gösterilir.

9.6.1.2. Elle çalma tekniğinin kendi içinde ayrıışan farklı çalma biçimlerini açıklar.

Pençe, tel çekme ve parmak vurma tekniklerinin uygulanışı gösterilir.

9.6.2. Pençe Tekniğinde Tezene Elinin Konumu, Etüt ve Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

9.6.2.1. Pençe tekniğinde tezene elinin konumunu doğru şekilde uygular.

9.6.2.2. Etüt ve örnek eserler üzerinde pençe tekniğini uygular.

9.6.3. Tel Çekme Tekniğinde Tezene Elinin Konumu, Etüt ve Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

9.6.3.1. Tel çekme tekniğinde tezene elinin konumunu doğru şekilde uygular.

9.6.3.2. Etüt ve örnek eserler üzerinde tel çekme tekniğini uygular.

9.6.4. Parmak Vurma Tekniğinde Tezene Elinin Konumu, Etüt ve Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

9.6.4.1. Parmak vurma tekniğinde tezene elinin konumunu doğru şekilde uygular.

9.6.4.2. Etüt ve örnek eserler üzerinde parmak vurma tekniğini uygular.

9.7. TEZENE VE ELLE ÇALMA TEKNİKLERİ ESER ÇALIŞMALARI

9.7.1. Tezeneli Çalma Tekniğinin Eserler Üzerinde Uygulanışı

9.7.1.1. Tezeneli çalma tekniğini değişik eserler üzerinde uygulayarak geliştirir.

9.7.1.2. Öğrendiği tavırlarla eserleri icra eder.

9.7.2. Elle Çalma Tekniklerinin Eserler Üzerinde Uygulanışı

9.7.2.1. Pençe tekniğini değişik eserler üzerinde uygular.

9.7.2.2. Tel çekme tekniğini eserler üzerinde uygular.

9.7.2.3. Parmak vurma tekniğini eserler üzerinde uygular.

9.7.2.4. Pençe, tel çekme ve parmak vurma tekniklerinin birlikte kullanıldığı eserler çalar.

Elle çalma tekniğinde kullanılan bu üç tekniğin tek eser içinde birlikte kullanılabileceği dile getirilerek bunlar örnek eser üzerinde gösterilir.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. BAĞLAMADA POZİSYONLAR

10.1.1. Bağlamada Pozisyonlar ve Ellerin Konumlandırılması

10.1.1.1. Bağlamada pozisyonları sıralar.

Bağlama çalmada, klavyede perdeler arası geçişlerin pozisyon olarak adlandırıldığı dile getirilir. Klavye elinin işaret parmağının durduğu perdeye göre çalma pozisyonlarının olduğu vurgulanır.

10.1.2. Tezene Tekniklerinin Pozisyonlar Üzerinde Etüt, Alıştırma ve Örnek Eserlerle Uygulanışı

10.1.2.1. Öğrendiği tezene vuruş tekniklerini pozisyonlar üzerinde uygular.

10.1.2.2. Pozisyon geçiş çalışmaları yapar.

Tek eser içinde birden fazla pozisyon geçişleri yapılabileceği anlatılır. Bu pozisyon geçişlerinde tezene vuruşlarına dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.

10.2. BAĞLAMADA BOZUK DÜZEN

10.2.1. Bozuk Düzen Akordunun Bağlamada Uygulanışı

10.2.1.1. Bağlamada bozuk düzen akordunu açıklar.

Daha önce öğrendiği akort sistemleri hatırlatılır. Bozuk düzenin bağlama tarihindeki yerine değinilir.

10.2.1.2. Bağlamada bozuk düzen akordunu uygular.

10.2.2. Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalar

10.2.2.1. Öğrendiği tezene tekniklerini bozuk düzen üzerinde uygular.

10.2.2.2. Öğrendiği pozisyonları bozuk düzen üzerinde uygular.

10.2.3. Öğrenilen Tavrıların Bozuk Düzen Üzerinde Örnek Eserlerle Uygulanışı

10.2.3.1. Öğrendiği tavrı bozuk düzen üzerinde uygular.

10.2.3.2. Öğrendiği tavrı pozisyonlarına göre bozuk düzen üzerinde uygular.

10.2.3.3. Grup çalışmaları yaparak tavrı tekniklerini geliştirir.

10.3. BAĞLAMADA TEKE VE AZERİ TAVRI

10.3.1. Teke Tavrının Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

10.3.1.1. Çalgı üzerinde Teke tavrı tezene vuruşunu uygular.

10.3.1.2. Teke tavrı ile etüt ve alıştırmalar çalar.

10.3.2. Teke Tavrının Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

10.3.2.1. Örnek eserler üzerinde Teke tavrını uygular.

10.3.2.2. Öğrendiği tavrı pozisyon ve tezene tekniklerine göre uygular.

10.3.3. Azeri Tavrının Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

10.3.3.1. Çalgı üzerinde Azeri tavrı tezene vuruşunu uygular.

10.3.3.2. Azeri tavrı ile etüt ve alıştırmalar çalar.

10.3.4. Azeri Tavrının Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

10.3.4.1. Örnek eserler üzerinde Azeri tavrını uygular.

10.3.4.2. Öğrendiği tavrı pozisyon ve tezene tekniklerine göre uygular.

10.4. BAĞLAMADA ZEYBEK TAVRI

10.4.1. Zeybek Tavrının Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

10.4.1.1. Çalgı üzerinde zeybek tavrı tezene vuruşunu uygular.

Zeybek tavrının çırpma tezene tekniklerinden biri olduğu vurgulanır. Bu tavra verilen ismin yöresel farklılıklara bağlı olarak değişiklik gösterebileceği ifade edilir.

10.4.1.2. Zeybek tavrı ile etüt ve alıştırmalar çalar.

10.4.2. Zeybek Tavrının Örnek Eserler Üzerinde Uygulanışı

10.4.2.1. Örnek eserler üzerinde zeybek tavrını uygular.

10.4.2.2. Öğrendiği zeybek tavrını pozisyon ve tezene tekniklerine göre uygular.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. BAĞLAMADA TAVIRLAR

11.1.1. Konya Tavrının Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

11.1.1.1. Çalgı üzerinde Konya tavrı tezene vuruşunu uygular.

11.1.1.2. Konya tavrı ile etüt ve alıştırmalar çalar.

11.1.2. Konya Tavrı ile İlgili Eserler

11.1.2.1. Verilen eserler üzerinde Konya tavrını uygular.

Eserlere tavrı uygulanırken pozisyon ve tekniklere bağlı kalınması gerektiği vurgulanır.

11.1.3. Silifke Tavrının Bozuk Düzen Üzerinde Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

11.1.3.1. Çalgı üzerinde Silifke tavrı tezene vuruşunu uygular.

11.1.3.2. Silifke tavrı ile etüt çalışması ve alıştırmalar yapar.

11.1.4. Silifke Tavrı ile İlgili Eserler

11.1.4.1. Verilen eserler üzerinde Silifke tavrını uygular.

Eserlere tavrı uygulanırken pozisyon ve tekniklere bağlı kalınması gerektiği vurgulanır.

11.2. BAĞLAMADA MİSKET DÜZENİ

11.2.1. Misket Düzeni Akordunun Bağlamada Uygulanışı

11.2.1.1. Bağlamada misket düzeni akordunu açıklar.

Daha önce öğrenilen akort sistemleri hatırlatılarak misket düzeninin kullanıldığı yöreler hakkında bilgi verilir.

11.2.1.2. Bağlamada misket düzeni akordunu uygular.

11.2.2. Misket Düzeni Üzerinde Etüt ve Alıştırmalar

11.2.2.1. Öğrendiği tezene tekniklerini misket düzeni üzerinde uygular.

11.2.2.2. Öğrendiği pozisyonları misket düzeni üzerinde uygular.

11.2.3. Öğrenilen Tavrıların Misket Düzeninde Örnek Eserlerle Uygulanışı

11.2.3.1. Öğrendiği tavrıları misket düzeni üzerinde uygular.

11.2.3.2. Öğrendiği tavrıları pozisyonlara göre misket düzeni üzerinde uygular.

11.2.3.3. Grup çalışmaları yaparak düzen, pozisyon ve tavrı tekniklerini geliştirir.

11.3. BAĞLAMADA MÜSTEZAT DÜZENİ

11.3.1. Fa Müstezat Düzeninin Akordu, Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

11.3.1.1. Bağlama çalgısı üzerinde fa müstezat düzeni akordunu yapar.

11.3.1.2. Etüt ve alıştırmaları fa müstezat düzeni üzerinde uygular.

11.3.2. Fa Müstezat Düzeni Üzerinde Örnek Eserler

11.3.2.1. Örnek eserleri fa müstezat düzeni üzerinde istenilen tavrıla uygular.

11.3.2.2. Öğrendiği pozisyon ve tezene teknikleriyle eserleri çalar.

11.3.3. Do Müstezat Düzeninin Akordu, Etüt ve Alıştırmalarla Uygulanışı

11.3.3.1. Bağlama çalgısı üzerinde do müstezat düzeni akordunu yapar.

11.3.3.2. Do müstezat düzeninde etüt ve alıştırmalar çalar.

11.3.4. Do Müstezat Düzeni Üzerinde Örnek Eserler

11.3.4.1. Örnek eserleri do müstezat düzeni üzerinde istenilen tavrıla çalar.

11.3.4.2. Öğrendiği pozisyon ve tezene tekniklerini do müstezat düzeninde uygular.

11.4. ELLE ÇALMA TEKNİĞİNİN DEĞİŞİK TAVIRLARDA UYGULANIŞI

11.4.1. Elle Çalma Tekniği ile Örnek Eserler Üzerinde Tavır Uygulamaları

11.4.1.1. Elle çalma tekniği ile istenilen tavır çalışmalarını yapar.

Hangi yöre eseri çalınacaksa o yörenin tavrı uygulamalı olarak gösterilir.

Tekniğin pekiştirilmesi için etüt ve alıştırma verilir.

11.4.1.2. Örnek eserler üzerinde elle çalma tekniği tavrını uygular.

11.5. ELLE ÇALMA TEKNİĞİNİN DEĞİŞİK DÜZENLERDE UYGULANIŞI

11.5.1. Elle Çalma Tekniğinin Değişik Düzenler Üzerinde Örnek Eserlerle Uygulanışı

11.5.1.1. Elle çalma tekniğini değişik düzenlerde kullanmayı açıklar.

Elle çalma tekniğinin her düzende kullanılabileceği anlatılarak nasıl kullanılacağı örnek uygulamalarla gösterilir.

11.5.1.2. Değişik düzenlerdeki eserleri elle çalma tekniğiyle çalar.

11.5.1.3. Öğrendiği pozisyon ve teknikleri eserler üzerinde uygular.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. BAĞLAMADA ÇOK SESLİ ESER İCRALARI

12.1.1. İki Bağlama İçin Düzenlenmiş Çok Sesli Eser İcraları

- 12.1.1.1. Çalgı üzerinde eser partilerini çözümler.
- 12.1.1.2. Eserleri istenilen teknik, düzen ve tavrıla çalar.
- 12.1.1.3. Bir akranıyla birlikte eseri çok sesli olarak icra eder.

İki bağlama için düzenlenmiş eserler öğrenci ile birlikte çalınarak çok sesli eser icrasında dikkat edilmesi gereken hususlar anlatılır. Aynı uygulamanın başka bir arkadaşıyla birlikte yapılması sağlanır. Bağlama ve farklı halk çalgıları ile eserlerin ikili olarak icra edilmesi sağlanır.

12.1.2. Bağlama Orkestrası İçin Düzenlenmiş Çok Sesli Eser İcraları

- 12.1.2.1. Çalgı üzerinde eser partilerini çözümler.
- 12.1.2.2. Eserleri istenilen teknik, düzen ve tavrıla çalar.
- 12.1.2.3. Grup çalışması yaparak eseri çok sesli olarak icra eder.

Bağlama veya halk çalgıları için yazılmış, düzenlenmiş çok sesli eserlerin partileri ayrı ayrı çalınarak pekiştirildikten sonra bu partiler grup çalışmaları ile birlikte icra edilir. Ayrıca diğer halk çalgıları olan kabak kemane, kaval, tar gibi çalgılarla birlikte eserler icra edilir.

12.2. BAĞLAMA ÇALMA TEKNİKLERİYLE DEĞİŞİK DÜZEN VE TAVIRLARDA ESER İCRALARI

12.2.1. Bağlama Düzeni Üzerinde Eser İcraları

- 12.2.1.1. Çalgı ile eseri çözümler.
- 12.2.1.2. Eserleri istenilen teknik ve tavrıla icra eder.

Verilen eserin yöresel özellikleri anlatılarak eserin çalınacağı tavrı hatırlatılır.

- 12.2.1.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.

12.2.2. Bozuk Düzen Üzerinde Eser İcraları

- 12.2.2.1. Çalgı ile eseri çözümler.
- 12.2.2.2. Eserleri istenilen teknik ve tavrıla icra eder.

Verilen eserin yöresel özellikleri anlatılarak eserin çalınacağı tavrı hatırlatılır.

- 12.2.2.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.

12.2.3. Misket Düzeni Üzerinde Eser İcraları

- 12.2.3.1. Çalgı ile eseri çözümler.
- 12.2.3.2. Eserleri istenilen teknik ve tavrıla icra eder.

Verilen eserin yöresel özellikleri anlatılarak eserin çalınacağı tavrı hatırlatılır.

- 12.2.3.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.

12.2.4. Müstezat Düzenleri Üzerinde Eser İcraları

- 12.2.4.1. Çalgı ile eseri çözümler.
- 12.2.4.2. Eserleri istenilen teknik ve tavrıla icra eder.

Verilen eserin yöresel özellikleri anlatılarak eserin çalınacağı tavrı hatırlatılır.

- 12.2.4.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.

12.2.5. Fidayda Düzeninde Eser İcraları

- 12.2.5.1. Çalgı ile eseri çözümler.
- 12.2.5.2. Eserleri istenilen teknik ve tavrıla icra eder.

Verilen eserin yöresel özellikleri anlatılarak eserin çalınacağı tavrı hatırlatılır.

- 12.2.5.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.

12.2.6. Abdal Düzeni Üzerinde Eser İcraları

12.2.6.1. Çalgı ile eseri çözümler.

12.2.6.2. Eserleri istenilen teknik ve tavırla icra eder.

12.2.6.3. Sözlü eserlerde eserlerin tavrına uygun olarak çalma-söyleme uygulaması yapar.